

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра статистики, обліку та аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”



Декан
Економічного факультету
Віталій ДЯЧЕК
“27” серпня 2024р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Аудит

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) рівень _____
галузь знань _____ 05 «Соціальні та поведінкові науки» _____
спеціальність _____ 051 «Економіка» _____
освітня програма _____ «Економічна аналітика та статистика» _____
спеціалізація _____
вид дисципліни _____ обов'язкова _____
факультет _____ економічний _____

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету (інституту, центру)


“ 27 ” серпня 2024 року, протокол № 11

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Тетяна СЛЮНІНА к.е.н, доцент закладу вищої освіти кафедри статистики, обліку та аудиту

Програму схвалено на засіданні кафедри статистики, обліку і аудиту

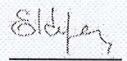
Протокол від “ 26 ” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри статистики, обліку та аудиту


(підпис) Оксана НЕСТЕРЕНКО
(прізвище та ініціали)

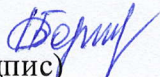
Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Економічна аналітика та статистика »
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми
(керівник проектної групи) «Економічна аналітика та статистика »


(підпис) Олена КУЩЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково- методичною комісією економічного факультету _____
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “ 27 ” серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії — 
(підпис) Дар'я ЗАГОРСЬКА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Аудит» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки **бакалавр**, спеціальності (напрямку) 051 «Економіка»
освітня програма «Економічна аналітика та статистика»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни є засвоєння студентами системи спеціальних знань в організації і проведенні аудиторських перевірок на стадії підготовки, планування, проведення процедур аудиту й одержання аудиторських доказів, формулювання висновків і складання аудиторських висновків.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни є засвоєння студентами теоретичних знань та практичних навичок з аудиту, навчання їх методично правильно застосовувати прийоми аудиту на практиці, пристосовувати різноманітні методики аудиторських перевірок статей балансу та кваліфіковано складати аудиторські висновки.

Після завершення курсу студент має набути такі **загальні та фахові компетентності**:

Загальні:

- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.
- ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові:

- СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.
- СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.
- СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.
- СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.
- СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.
- СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
- СК17. Здатність узагальнювати оброблені дані та за результатами проведеного аналізу (за видами економічної діяльності, на певній території) і підсумками дослідження, проводити змістову інтерпретацію та обґрунтовувати тактичні й стратегічні рішення.
- СК18. Здатність до професійного користування сучасними міжнародними стандартами та класифікаціями й базами даних.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова	
денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4	4
Семестр	
7-й	7-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	год.
Лабораторні	
год.	год.
Самостійна робота	
56 год.	год.
в т.ч. індивідуальні завдання:	
1 год.	

1.6. Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких **програмних результатів навчання**:

ПРН1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

ПРН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки,

ПРН 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

- ПРН 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.
- ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
- ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.
- ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
- ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
- ПРН 14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
- ПРН 15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
- ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.
- ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
- ПРН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
- ПРН 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.
- ПРН 20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.
- ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
- ПРН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.
- ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей
- ПРН25. Усвідомлювати сутність об'єктів і процесів економічної аналітики та статистики й розуміти їх роль і місце в економіці.

Після вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- суть та значення аудиту в Україні;
- види аудиту та його відмінність від ревізії;
- об'єкт аудиту;
- методичні прийоми аудиту;
- порядок складання програм аудиторської перевірки;
- суть аудиторського ризику;
- аудиторські процедури;
- поняття аудиторських доказів і її види;

- сутність робочих документів аудитора;
- особливості перевірки різних ділянок роботи підприємства;
- особливості методик аудиторської перевірки;
- структуру аудиторського висновку та його види.

вміти:

- визначити об'єкт аудиту;
- скласти аудиторську угоду та лист-зобов'язання;
- планувати процес аудиту;
- скласти плани та програми аудиту;
- вести робочі документи аудитора;
- розраховувати аудиторський ризик;
- пристосовувати загальні аудиторські методики до особливостей роботи конкретних підприємств;
- скласти аудиторський звіт та висновок.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Науково-теоретичні й організаційні основи аудиторського процесу.

Тема 1. Сутність та предмет аудиту, сфера його діяльності.

Зміст:

Історія розвитку аудиту. Міжнародна практика аудиту.

Суть аудиту. Об'єкт та предмет аудиту. Сучасний стан аудиту в Україні та його перспективи розвитку.

Закон України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”.

Обов'язковий та ініціативний аудит. Основні види діяльності аудиторських фірм.

Види аудиторських перевірок.

Зовнішній та внутрішній аудит.

Тема 2. Організація аудиторської практики в Україні.

Зміст:

Управління аудитом в Україні.

Орган громадського нагляду: Рада по нагляду за аудиторською діяльністю та Інспекція по забезпеченню якості.

Аудиторська палата України, її функції.

Атестація аудиторів.

Реєстр аудиторських фірм та аудиторів України.

Професійна етика аудиторів, їхні права і обов'язки. Права та обов'язки замовників аудиторських послуг.

Організація функціонування аудиторських служб.

Тема 3. Планування стадій та процедур аудиту.

Зміст:

Етапи аудиторського процесу.

Порядок складання листа - зобов'язання.

Порядок розробки планів та програм аудиторської перевірки. Загальний огляд бухгалтерської звітності.

Інформаційне забезпечення аудиторського процесу.

Аудиторські процедури. Фактори які впливають на зміст аудиторських процедур та їх види.

Тема 4. Методи аудиторської перевірки.

Зміст:

Методи та прийоми аудиторських перевірок. Види аудиторських процедур. Використання методичних прийомів аудиту на конкретних ділянках діяльності підприємства.

Вибір загальнонаукових та специфічних методів аудиту.

Види тестів використовує мі аудитором при перевірці.

Сутність аудиторської вибірки.

Розділ 2. Організація проведення аудиторських перевірок та узагальнення її результатів.**Тема 5. Аудиторський ризик.****Зміст:**

Суть аудиторського ризику.

Власний ризик: ризик впливу зовнішніх та внутрішніх факторів. Ризик контролю: ризик систем бухгалтерського обліку та ризик систем внутрішнього контролю. Ризик виявлення: ризик тестового контролю та ризик аналітичного огляду.

Порядок визначення величини аудиторського ризику.

Методика розрахунку аудиторського ризику Р. Доджа та Дж. Робертсона.

Тема 6. Аудиторські докази. Суттєвість помилки.**Зміст:**

Поняття аудиторських доказів і їх види. Вимоги до аудиторських доказів. Джерела отримання аудиторських доказів та пред'явленні до них вимоги. Методика отримання аудиторських доказів. Процедури отримання доказів.

Міжнародна класифікація помилок та причини їх виявлення. Поняття помилок, обману та шляхи їх здійснення. Наслідки помилок та обману. Шляхи виявлення помилок та обману.

Виявлення помилки на суттєвість.

Три рівня суттєвості помилки. Застосування спеціальних прийомів та методів при виявленні фактів помилки та обману.

Тема 7. Робочі документи аудитора.**Зміст:**

Сутність, зміст та форма робочих документів аудитора. Структура робочого документа та вимоги до його складання.

Мета складання робочих документів.

Вимоги до робочих документів та їх класифікація.

Порядок збереження робочих документів.

Додаткова стогова документація.

Тема 8. Складання та оформлення аудиторських висновків.**Зміст:**

Структура аудиторського висновку.

Види аудиторських висновків.

Модифікація та доповнення аудиторських висновків. Дата аудиторського висновку.

Контроль якості роботи аудиторів.

Аудиторський звіт.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Л	п	ла	ін	с.р.		л	п	ла	ін	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Науково-теоретичні й організаційні основи аудиторського процесу												
Тема 1. Сутність та предмет аудиту, сфера його діяльності.	15	4	4			7						
Тема 2. Організація аудиторської практики в Україні.	15	4	4			7						
Тема 3. Планування стадій та процедур аудиту.	15	4	4			7						
Тема 4. Методи аудиторської перевірки.	15	4	4			7						
Разом за розділом 1	60	16	16			28						
Розділ 2. Організація проведення аудиторських перевірок та узагальнення її результатів												
Тема 5. Аудиторський ризик.	15	4	4			7						
Тема 6. Аудиторські докази. Суттєвість помилки.	15	4	4			7						
Тема 7. Робочі документи аудитора.	15	4	4			7						
Тема 8. Складання та оформлення аудиторських висновків.	15	4	4			7						
Індивідуальне завдання	1					1						
Разом за розділом 2	60	16	16			28						
Усього годин	120	32	32			56						

4. Теми семінарських, практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Розділ 1			
1	Тема 1. Сутність, предмет та об'єкт аудиту Питання: Історія виникнення аудиту. Сутність аудиту та етапи його розвитку. Вимоги к рівню професіоналізму аудиторів. Незалежність аудиторів та аудиторських фірм. Предмет та об'єкт аудиту. Рішення тестових та ситуаційних задач	4	-
2	Тема 2. Нормативно-правове забезпечення аудиту Питання: <div>1. Аудиторська палата України.</div> <div>2. Реєстр аудиторських фірм та аудиторів України.</div> <div>3. Союз Аудиторів України.</div> <div>4. Міжнародні стандарти аудиту.</div> Рішення тестових завдань	4	-
3	Тема 3. Організація аудиторського процесу Питання: <div>1. Етапи аудиторської перевірки.</div> <div>2. Порядок складання плану та програми перевірки.</div> <div>3. Аудиторські процедури.</div> <div>4. Інформаційне забезпечення.</div> Рішення тестових завдань та складання плану та програми аудиту	4	-
4	Тема 4. Вибір аудиторських процедур в ході перевірки Питання: <div>1. Загальнонаукові методи аудиту.</div> <div>2. Специфічні методи аудиту.</div> <div>3. Види аудиторської вибірки.</div> Рішення тестових та ситуаційних задач	4	-
	Разом за розділом 1	16	-
Розділ 2			
5	Тема 5. Розрахунок аудиторського ризику Питання: <div>1. Поняття аудиторського ризику.</div> <div>2. Власний ризик.</div> <div>3. Ризик контролю.</div> <div>4. Ризик виявлення.</div> <div>5. Різні підходи визначення аудиторського ризику.</div> Рішення тестових та ситуаційних задач, розрахунок аудиторського ризику на конкретному прикладі	4	-
6	Тема 6. Помилки та можливості обману. Аудиторські докази Питання: <div>1. Відмінність обману від помилки.</div> <div>2. Визначення помилки на суттєвість.</div>	4	-

	3. Використання спеціальних прийомів та методів при виявленні фактів обману та помилки. 4. Поняття аудиторських доказів. 5. Використання роботи внутрішнього аудитора, експерта. Рішення тестових та ситуаційних задач		
7	Тема 7. Порядок оформлення робочих документів аудитора Питання: 1. Вимоги запропоновані до робочих документів аудитора. 2. Класифікація робочих документів аудитора. 3. Стогова додаткова документація. 4. Порядок схоронності робочих документів. Рішення тестових та ситуаційних задач, складання робочих документів аудитора	4	-
8	Тема 8. Аудиторський висновок та інша підсумкова документація Питання: 1. Зміст аудиторського висновку. 2. Види аудиторських висновків. 3. Вимоги к датуванню аудиторського висновку. 4. Письмовий звіт аудитора. Рішення тестових та ситуаційних задач, складання аудиторського висновку	4	-
	Разом за розділом 2	16	-

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студента включає: опрацювання навчального матеріалу, підготовку до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, підготовку до усіх видів контролю.

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	2	3	4
1	Тема 1. Сутність та предмет аудиту, сфера його діяльності. Опрацювання додаткової рекомендованої літератури за темою з метою підготовки презентацій та підсумкового семестрового контролю	7	
2	Тема 2. Організація аудиторської практики в Україні. Розгляд додаткового матеріалу по атестацію аудиторів та роботу Органу громадського нагляду, Аудиторської палати та Інспекції по контролю якості	7	
3	Тема 3. Планування стадій та процедур аудиту. За допомогою рекомендованих інформаційних джерел та лекційного матеріалу, вивчити питання теми з метою підготовки презентацій та підсумкового семестрового контролю	7	
4	Тема 4. Методи аудиторської перевірки. Опрацювання додаткової рекомендованої літератури та вивчення особливостей застосування вибіркової перевірки та тестування	7	
5	Тема 5. Аудиторський ризик.	7	

	За допомогою рекомендованих інформаційних джерел та лекційного матеріалу розрахувати аудиторський ризик по окремій аудиторської перевірки		
6	Тема 6. Аудиторські докази. Суттєвість помилки. За допомогою рекомендованих інформаційних джерел та лекційного матеріалу розрахувати по обраному підприємству із інтернету і його звітності розміри суттєвості помилки.	7	
7	Тема 7. Робочі документи аудитора. Необхідно за допомогою рекомендовано літератури скласти робочі документи аудитора по плануванню аудиторської перевірки та анкети тестування керівника і головного бухгалтера по питанням внутрішнього контролю	7	
8	Тема 8. Складання та оформлення аудиторських висновків. За допомогою рекомендованих інформаційних джерел та лекційного матеріалу необхідно скласти незалежний аудиторський висновок	7	
9	Виконання Індивідуального завдання: контрольної роботи	1	
	Разом	56	

6. Індивідуальні завдання

Відповідно навчальному плану спеціальності «Економічна аналітика та статистика» студенти денної форми навчання виконують індивідуальне завдання з дисципліни «Аудит».

Мета виконання індивідуального завдання – закріплення знань, одержаних студентами у процесі самостійного вивчення навчального матеріалу.

Індивідуальне завдання базується на вивченні літературних джерел за обраною темою та складання робочих документів аудитора.

При виконанні завдання необхідно також продемонструвати вміння обробляти інформацію за допомогою пакету прикладних програм Microsoft Excel та використання Інтернет.

Варіант індивідуального завдання студент обирає згідно запропонованого формату.

В якості індивідуального навчально-дослідного завдання виступає контрольна робота, що є обов'язковою частиною самостійної роботи студента.

Контрольна робота виконується у відповідності до початкових букв прізвищ студентів згідно з «Методичними вказівками до виконання індивідуального розрахункового завдання» з дисципліни «Аудит».

При виконанні контрольної роботи необхідно керуватися наступними вимогами:

1. На початку завдання повинен бути наведений номер варіанта та прізвище студента.

2. Перед складанням листа-зобов'язання аудитора необхідно ознайомитися з умовами завдання а також зі структурою листа зобов'язання згідно з Міжнародними стандартами аудиту, який представлено в Темі 3 курсу в Moodle.

3. Обов'язково лист-зобов'язання необхідно складати чітко встановлених умов.

4. Інші завдання контрольної роботи необхідно оформити в табличному виді.

5. Запропоновані варіанти робочих документів аудитора повинні бути заповнені і відповідати умовам завдання обраного варіанта контрольної роботи.

6. Контрольна робота повинна бути оформлена акуратно, написана розбірливо, без скорочення слів (крім загальноприйнятих скорочень). Сторінки треба пронумерувати й залишити широкі поля (краще писати текст на одній стороні аркуша) для зауважень рецензента й виправлень (доповнень), внесених студентом після рецензування.

7. Наприкінці завдання варто навести список використаної літератури, складений відповідно до прийнятої послідовності. Спеціальна література викладається за абеткою із

вказівкою автора, видавництва й року видання, сторінки, що містить використану інформацію.

8. Контрольна робота повинна бути підписана студентом із наведенням дати його виконання.

9. Якщо за контрольною роботою рецензентом зроблені зауваження, студент повинен урахувати їх і, не переписуючи завдання, внести необхідні виправлення й доповнення. Без дотримання зазначеної вимоги контрольне завдання не буде зараховано.

Написання ІНДЗ має сприяти глибшому засвоєнню студентами дисципліни «Аудит», спонукає до ґрунтовного закріплення й перевірки знань, отриманих студентами в процесі вивчення навчального матеріалу, уміння застосовувати на практиці вміння і знання отримані при вивченні курсу.

ІНДЗ оцінюються за критеріями:

- самостійності виконання;
- логічності та послідовності викладення матеріалу та відповідність умовам завдання;
- повноти та глибини вирішення завдання;
- обґрунтованості висновків;
- якості оформлення ІНДЗ.

7. Методи навчання

Піч час викладанні навчальної дисципліни «Аудит» використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемні методи навчання із застосуванням:

- лекцій у супроводі роздаткового матеріалу, який складається з реальних робочих документів аудиторів;
- розв'язування задач та тестів;
- складання графічних схем;

Основними формами вивчення дисципліни є лекції, практичні заняття, самостійна робота. Основними відмінностями активних та інтерактивних методів навчання від традиційних вважаються не лише методика й техніка викладання, але й висока ефективність навчального процесу, яка проявляється через:

- високу мотивацію студентів;
- закріплення теоретичних знань на практиці;
- підвищення самосвідомості студентів;
- вироблення здатності ухвалювати самостійні рішення;
- вироблення здатності приймати колективні рішення;
- вироблення здатності до соціальної інтеграції;
- придбання навичок вирішення конфліктів;
- розвиток здатності до компромісів.

При викладанні дисципліни “Аудит” для активізації навчального процесу передбачено використання таких сучасних навчальних технологій як проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах та ін.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується кількома ключовими моментами, й увага студентів має бути сконцентована на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках. При проведенні проблемної лекції має бути розданий друкований матеріал і виділені головні висновки з питань, що розглядаються.

При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор ставить питання, які спонукають студента шукати вирішення проблемної ситуації. Така ситуація змушує студентів сконцентруватися, й почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати

прямої відповіді на поставлені питання, а висвітлювати матеріал, таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використати при вирішенні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доведень та узагальнень.

На початку проведення міні-лекції за обраними темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносять питання, які зафіксовані в плані лекцій, але викладають їх стисло. Лекційне заняття, проведене в такий спосіб, пробуджує в студента активність та увагу до сприйняття матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу при відтворенні інформації, яку він отримав під час лекції.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практичні заняття за формою та змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування досвіду соціального спілкування.

Після висвітлення проблеми (проблемна лекція) або стислого викладення матеріалу (міні-лекція) студентам пропонується об'єднатися в групи по 5-7 осіб та представити наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу, тобто виступити перед аудиторією з результатами роботи групи.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо певної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди й переконання, виробляють уміння формулювати думки й висловлювати їх, учать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів, і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

8. Методи контролю

Основними завданнями контролю знань з дисципліни «Аудит» є оцінювання засвоєння ними теоретичних та практичних знань і навичок, набутих під час навчання. При цьому, контрольні заходи мають:

- 1) стимулювати систематичну самостійну роботу над навчальним матеріалом;
- 2) забезпечити закріплення та реалізацію набутих теоретичних знань при виконанні практичних завдань на прикладі роботи конкретних підприємств.

Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах:

- оцінювання роботи і знань студентів під час практичних занять;
- складання проміжного контролю знань за змістовими модулями (тестування);
- оцінювання виконання та захист індивідуального розрахункового завдання;
- складання заліку.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять, і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- відвідування занять;
- виконання індивідуального науково-дослідного завдання;
- складання проміжного контролю із змістовних модулів.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на

практичних заняттях проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію із практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- оволодіння методами аудиторської перевірки даних із використанням комп'ютерних технологій;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

При оцінюванні практичних занять увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Проміжний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосування його для вирішення практичної ситуації й проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

9. Схема нарахування балів

Порядок оцінювання знань студентів, розроблений: і впроваджений в навчальний процес у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна унормовує основні принципи організації поточного, підсумкового та семестрового контролю знань студентів з усіх видів виконуваних робіт (теоретична підготовка, практична робота, самостійна робота ІНДЗ, наукова робота тощо), а також методику переведення показників академічної успішності студентів ХНУ імені В.Н. Каразіна в національну шкалу.

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання. Вони визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

Поточний контроль знань студентів

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних, і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю є:

- ♦ активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- ♦ відвідування занять;
- ♦ виконання індивідуального науково-дослідного завдання;
- ♦ складання проміжного контролю.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію із практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

▪ оволодіння методами економіко-статистичної обробки даних із використанням комп'ютерних технологій;

▪ логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Оцінювання рівня набутих практичних навичок здійснюється за результатами виконання індивідуального завдання.

Критерії оцінювання (засоби діагностики)

*Критерії оцінювання результативності роботи студентів при виконанні
самостійної роботи*

Якісними критеріями оцінювання виконання індивідуальних завдань студентами є:

1. Повнота виконання завдання:

- Елементарна;
- Фрагментарна;
- Повна;
- Неповна.

2. Рівень самостійності студента

- під керівництвом викладача;
- консультація викладача;
- самостійно.

3. Сформованість навчально-інформаційних умінь (роботи з підручником, володіння різними способами читання, складання плану, рецензій, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо)

4. Сформованість навчально-інтелектуальних умінь (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, виконувати творчі завдання тощо);

5. Рівень сформованості фахових методичних умінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання):

- низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу;
- середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань;
- достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях;
- високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за відповіді на питання поточного контролю

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Якісними критеріями оцінювання виконання завдань поточного контролю є:

1. Повнота відповіді або виконання завдання:

- елементарна;
- фрагментарна;
- повна;
- неповна.

2. Рівень сформованості логічних умінь:

- елементарні дії;
- операція, правило, алгоритм;
- правила визначення понять;

- формулювання законів і закономірностей;
- структурування суджень, доводів, описів.

Зведена шкала оцінювання роботи студентів з дисципліни «Аудит»

Види робіт	Максимум балів
Тестовий контроль 1	20
Тестовий контроль 2	20
Комплексна контрольна робота (Розрахунково-графічне завдання)	20
Поточний контроль на заняттях (додатково)	(10)
РАЗОМ	60
Дворівневий контроль	40
ВСЬОГО	100

Оцінювання якості знань з дисципліни «Аудит» проводиться за практичними вміннями й навичками, які демонструють студенти, відповідаючи на тестові питання та ситуаційні завдання.

****Схема нарахування балів за виконання індивідуального завдання**

Кількість балів				Разом
3-1	3-2	3-3	3-4	20
5	5	5	5	

3-1, 3-2 ... 3-4 – складові індивідуального завдання

Проміжний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосування його для вирішення практичної ситуації й проводиться у вигляді тестування.

Проміжний тестовий контроль проводиться після вивчення кожної теми курсу. Загальна тривалість тестів за темами – по 10-15 хвилин. Тестове завдання містить запитання одиничного і множинного вибору різного рівня складності. Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовуються наступні критерії оцінювання.

Узагальнена схема нарахування балів (денна форма навчання)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання										Залік	Сума
Розділ 1				Розділ 2				Індивідуальне завдання	Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T6	T8				
5	5	5	5	5	5	5	5	20	60	40	100

T1- Сутність та предмет аудиту, сфера його діяльності.

T2 - Організація аудиторської практики в Україні.

T3 - Планування стадій та процедур аудиту.

T4 - Методи аудиторської перевірки.

T5 - Аудиторський ризик.

T6- Аудиторські докази. Суттєвість помилки.

T7 - Робочі документи аудитора.

T8 - Складання та оформлення аудиторських висновків.

Узагальнена схема нарахування балів (заочна форма навчання)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання										Залік	Сума
Розділ 1				Розділ 2				Індивідуальне завдання	Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T6	T8				
5	5	5	5	5	5	5	5	20	60	40	100

T1- Сутність та предмет аудиту, сфера його діяльності.

T2 - Організація аудиторської практики в Україні.

T3 - Планування стадій та процедур аудиту.

T4 - Методи аудиторської перевірки.

T5 - Аудиторський ризик.

T6- Аудиторські докази. Суттєвість помилки.

T7 - Робочі документи аудитора.

T8 - Складання та оформлення аудиторських висновків.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 20 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Підсумковий контроль за курсом – у формі заліку.

До складання заліку допускають студентів, що мають задовільну кількість балів зі складених тестів з основних навчальних елементів змістовних модулів, написання та захисту індивідуального розрахункового завдання та інших завдань, передбачених програмою дисципліни.

Залік здійснюють за тестами до кожної теми курсу та ситуаційними завданнями.

Зразок Залікового завдання

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Факультет економічний

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Економічна аналітика та статистика»

Семестр 7

Форма навчання денна

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень): Бакалавр

Навчальна дисципліна: «Аудит»

ЗАЛІКОВЕ ЗАВДАННЯ № 1

Тестові питання 1 – 10: по 2 бали

1. Аудитори при наданні аудиторських послуг зобов'язані дотримуватися таких принципів:

- А) обачності;
- Б) професійного скептицизму;
- Незалежно.

2. Що таке аудит?

- А) Державний контроль;
- Б) Громадський контроль;
- В) Фінансовий контроль;
- Г) Незалежний, позавідомчий фінансовий контроль.

- 3. Яким з перерахованих документів визначається термін аудиторської перевірки?**
А) тимчасовими правилами про аудиторську діяльність, затвердженими Аудиторською палатою України;
Б) договором на проведення аудиторської перевірки;
В) листом - зобов'язанням.
Г) актом виконаних робіт.
- 4. Які послуги, на вашу думку, не має права надавати аудитор?**
А) консультування клієнта з розміщення своїх активів в цінні папери;
Б) оцінка об'єктів нерухомості;
В) допомога у відновленні бухгалтерського обліку під час проведення аудиту;
Г) участь в господарських судах.
- 5. Чи може аудитор надавати професійні послуги, якщо його родич входить до складу ради директорів економічного суб'єкта?**
А) так;
Б) немає;
В) за погодженням з клієнтом.
Г) за рішенням власників.
- 6. На яких підприємствах проводиться конкурс з відбору суб'єктів аудиторської діяльності:**
А) банки;
Б) холдингові компанії;
В) державні підприємства;
Г) страхові компанії.
- 7. Які підприємства зобов'язані оприлюднювати свою звітність з аудиторським висновком до 30 квітня?**
А) публічні акціонерні товариства;
Б) недержавні пенсійні фонди;
В) великі підприємства, які не є емітентами цінних паперів;
Г) мікропідприємства і дрібні підприємства.
- 8. Дотримання етичних вимог, визначених у Кодексі професійної етики бухгалтерів:**
А) є обов'язковим у всіх випадках;
Б) носить рекомендований характер;
В) не є обов'язковим;
Г) обов'язкові тільки при проведенні обов'язкового аудиту.
- 9. Хто визначає період, за який проводиться аудиторська перевірка?**
А) економічним суб'єктом;
Б) договором на проведення аудиторської перевірки;
В) аудитором в залежності від обставин;
Г) Аудиторською палатою України.
- 10. До специфічних методів аудиторської перевірки відносяться:**
А) індукція;
Б) інспекція;
В) аналіз;
Г) дедукція;

Практичне завдання 11 (10 балів)

Клієнт попросив зробити йому копії робочих паперів аудитора, щоб до перевірки наступного року він заздалегідь підготував всю необхідну документацію (з метою економії коштів і часу).

Потрібно визначити, яка проблема виникає з точки зору незалежності і які дії треба розпочинати аудитор.

Практичне завдання 12 (10 балів)

1 грудня 2018 року Рада директорів фірми Д вирішив видати безвідсоткову позику директору М. для покупки путівки для поїздки у відпустку. 19 січня 2019 р. позику було повернуто. Звітний період фірми закінчується 1 січня. Рада директорів ухвалила рішення, що цей короткостроковий позику, який вже повернуто, не варто відображати в бухгалтерській звітності.

Потрібно визначити, яке аудиторський висновок слід скласти.

Затверджено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту
протокол № від « » 20 р.

Завідувач кафедри _____ (Оксана НЕСТЕРЕНКО)
підпис

Екзаменатор _____ (Тетяна СЛЮНІНА)
підпис

Оцінювання здобувачів вищої освіти при проведенні семестрового заліку

Оцінювання якості знань з Аудиту проводиться за практичними вміннями й навичками, які демонструють студенти, відповідаючи на тестові питання та вирішуючи практичні завдання.

За кожен правильну відповідь на тестові питання завдань 1 – 10 студент одержує по 2 бали, за правильну відповідь на практичні завдання 11 та 12 студент одержує по 10 балів.

Шкала оцінювання залікової роботи

№ питання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Разом
Кількість балів	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	10	10	40

Виконана залікова робота оцінюється за дворівневою системою – «зараховано» або «не зараховано».

Критерії оцінювання знань студентів на заліку **(за дворівневою шкалою оцінювання)**

Характеристики критеріїв оцінювання знань	За державною (національною) шкалою	За 100 бальною шкалою
Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки. навчальна діяльність позначена вміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві	Зараховано	50-100

ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.		
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	Не зараховано з можливістю повторного складання заліку	35-49
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватися при розв'язанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни	1-34

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Закон України " Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність " від 21.12.2017 р.
2. Кодекс професійної етики професійних бухгалтерів міжнародної федерації бухгалтерів.,
3. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики: Видання 2016 року: Пер. с англ. – К.: ТОВ «ІАМЦ АУ «СТАТУС», 2016. – 1152 с.
4. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2015 року : збірник : пер. з англ. : у 3 ч. / International Auditing and Assurance Standards Board, Міжнар. федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України ; редкол.: О. В. Гачківський (голова) та ін. ; пер.: О. Л. Ольховікова, О. В. Селезньов. Київ : Фенікс, 2016.
5. Handbook of International Auditing, Assurance, and Ethics Pronouncements. – International Federation of Accountants (IFAC), 2008. – 972 p.
6. Dorosh N.I., The methods of evaluation of companies financial condition an solvency for the audit purposes/ N.I. Dorosh //Research papers of Wroclav university of economics – Publihing House of Wroclav university of economics. – Poland. Wroclav,2010. – 25 – 31.

7. N. Dorosh, A. Shapoval. Internal audit function on assessment of enterprise risk management // Збірник наукових праць. Торгівля, комерція, підприємництво. – Випуск 16 — Львів: Львівська комерційна академія. – 2014 р. – С. 164 – 167.
8. Gray, I., & Manson, S. (2008). The audit process: ISA edition. Principles, practice and cases. London: Cengage Learning.
9. Marx, B., Van der Watt, A., Bourne, P., & Hamel, A. (2012). Dynamic auditing. Pietermaritzburg: Interpak Books.
10. South African Institute of Chartered Accountants. (2013b). SAICA handbook: Volume 2 –Auditing. Pietermaritzburg: Interpak Books.

Допоміжна література

1. Аудит / В.В. Рядська, Я.В. Петраков. К.: Центр навчальної літератури. 2019 – 416 с.
2. Аудит : навч. посіб. для самост. вивчення дисципліни / О. А. Сарапіна, Т. А. Пінчук Т. В. Шрам ; Херсон. нац. техн. ун-т. Херсон : Вишемирський В. С., 2016. 507 с.
3. Аудит : навч. посіб. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Пушкаря Михайла Семеновича ; Терноп. нац. екон. ун-т. - Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 275 с.
4. Аудит: методика і організація : навч. посіб. / Н. І. Гордієнко та ін.; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Вид. 2-ге, перероб. і допов. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 318 с.
5. Аудит: навчальний посібник для вузів / Л.І. Янчева, З.О. Макєєва, А.О. Баранова, І.В. Янчева та А.І. Кашперська. К.: Знання, 2009. 335 с.
6. Аудит. Вступ до фаху: навчальний посібник для вузів / В.С. Лень, В.А. Нехай. К.: Центр учбової літератури, 2009. 255 с.
7. Аудит: навчальний посібник / О.Р. Суха. Львів: Новий Світ. 2009. 280 с.
8. Аудит: навчальний посібник для вузів / В.П. Пантелєєв. К.: Професіонал, 2008. 397 с.
9. Внутрішній аудит : підручник / Пушкар М. С., Семанюк В. З. ; Терноп. нац. екон. ун-т. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 211 с.
10. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики: Видання 2006 року: Пер. с англ. К.: ТОВ «ІАМЦ АУ «СТАТУС», 2006. 1152 с.
11. Облік і аудит : навч. посіб. / Н. П. Банера ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О. І. Скаско ; Львів. ін-т економіки і туризму. Львів : Растр-7, 2017. 502 с.
12. Аудит: навчальний посібник / С.Д. Джерелейко. – Хмельницький: ПВНЗ «УЕП», 2007. – 142 с.
13. Аудит (в схемах, графіках, таблицях) / М.С. Стасишен, Ю.В. Піча. – К.: Каравела, 2007. – 91 с.
14. Організація і методика аудиту: підручник для вузів / Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча. – К.: Каравела, 2009. – 543 с.
15. Організація і методика аудиту: навчальний посібник / Т.Г. Безуглова, Н.С. Усик. – К.: Університет «Україна», 2007. – 371 с.
16. Пшенична А.Ж. Аудит. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.
17. Рудницький В.С. Методологія і організація аудиту: Навч. посіб. – Тернопіль: «Прес», 2005. – 192с.
18. Формування концепції теоретичного забезпечення послуг професійної аудиторської діяльності в Україні : монографія / Антонюк О. Р. ; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. Рівне : Дятлик М., 2017. 299 с.
19. Шквір В. Д. Інформаційні системи і технології в обліку і аудиті: підруч. /В. Д. Шквір, А. Г. Завгородній, О. С. Височан. Львів: Вид-во Льв.політехніки, 2012. 400 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Нормативно-правова база / Кабінет Міністрів України; Урядовий портал. – Офіц. веб-сайт. – URL : <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/list>.
2. Нормативно-правові акти // Урядовий портал. Єдиний веб-портал виконавчої влади України. – URL : http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=32854.
3. Статистична інформація / Офіційний сайт державної служби статистики України. – URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Загальноакадемічний портал наукової періодики. Національна академія наук України / Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/NTI/search.html>.
5. www.sau-apu.org.ua (сайт Аудиторської палати України та Співки аудиторів України)
6. Borthick, A. F., & Curtis, M. B. (2004). Audit simulation for due diligence on fast-fashion inventory through data querying. Retrieved from: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.126.4817&rep=rep1&type=pdf>
7. Deloitte. (2012). The audit process. Retrieved from http://www.deloitte.com/view/en_LU/lu/industries/psf/psf-service-offering-along-development/external-audit/index.htm

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної та заочної форми навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Аудит», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3616>